22 listopada 2022

Czy znasz ……tajemnicze skróty na opakowaniach leków

Tajemnicze skróty - akronimy stosowane w nazwach handlowych leków nie są usystematyzowane, co wprowadza pewien chaos w nazewnictwie. Pacjenci bardzo często myślą, że skróty oznaczają rozmiary tabletek. Niestety jest to dużo bardziej skomplikowane. Co oznaczają? Czemu należy zwrócić na nie uwagę?

Akronimy oznaczające substancję czynną

Oto kilka przykładów:

- ASA - kwas acetylosalicylowy (Neopyrin ASA),
- APAP - **A**cetyl-**P**–**A**mino**P**henol, czyli paracetamol (APAP, APAP NOC),
- C - witamina C (Aspirin C, Polopiryna C),
- HCT - hydrochlorotiazyd (Lisoprol HCT),
- ACC - N-**AC**etylo**C**ysteina (ACC Optima).

Duo, combo, complex, combi — to skróty, które wskazują, że lek jest preparatem złożonym, czyli zawiera minimum dwie substancje czynne (np. Poltram Combo, Polopiryna Complex, Calperos Duo, Ramizek Combi).

Akronimy oznaczające miejsce rozpadu

Miejsce rozpadu leku to miejsce, w którym zaczyna uwalniać się substancja czynna. Akronim tego rodzaju będzie sugerował drogę i formę podania leku. Oznaczenie miejsca rozpadu w nazwie handlowej może być bardzo pomocne w szybkim wyborze leku dla pacjenta o specjalnych potrzebach (dzieci, pacjent z dysfagią-zaburzeniami połykania). Poniżej kilka przykładów.

Tabletki, które ulegają rozpadowi w jamie ustnej:

- Q-Tab (ang. quick tablet) — Elicea Q-Tab, Mirzaten Q-Tab,
- SWIFT — Apra Swift, Zolafren Swift,
- Instant — Imodium instant,
- ODT (ang. orally disintegrating tablet) — Depralin ODT, Betaserc ODT.

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

Wyjątki!

- SL (ang. sublingual) - akronim oznacza tabletki, które umieszcza się pod językiem, gdzie ulegają rozpuszczeniu (Xanax SL), jednak nie zawsze. Przykładowo Dexak SL jest granulatem, z którego przygotowujemy roztwór doustny.
- ORO (ang. orodispersible) - tabletki ulegające rozpadowi w jamie ustnej (Remirta ORO). Skrót "ORO" spotkamy także na opakowaniu leku w postaci proszku do rozpuszczania (Sideral ORO) oraz na opakowaniu tabletek musujących do protez (KIN ORO).

Tabletka dojelitowa

Tego typu tabletkę przyjmujemy doustnie. Sformułowanie "dojelitowa" oznacza, że lek ulega rozpadowi dopiero w jelicie cienkim. Tabletki dojelitowe powlekane są specjalną substancją odporną na działanie soku żołądkowego. Ta postać leku jest korzystna dla osób np. z chorobą wrzodową, ponieważ substancja czynna nie będzie podrażniać żołądka. Przykłady leków, które występują w postaci tabletek dojelitowych bez akronimu na opakowaniach: inhibitory pompy protonowej (IPP), Dulcobis, Nolpaza, Acard.

- EC (ang. enteric coated) - Aspirin EC
- EN (ang. enteric) - Sulfasalazin EN

Akronimy oznaczające sposób uwalniania leku

Opóźnione uwalnianie

Dotyczy głównie tzw. tabletek dojelitowych (j.w.).

Przedłużone uwalnianie

Substancja czynna jest uwalniana przez bardzo długi czas w odpowiedniej dawce. Dzięki tej właściwości istnieje możliwość zmniejszenia intensywności działań niepożądanych oraz częstotliwości dawkowania np. do jednej tabletki dziennie. Formy leków o przedłużonym uwalnianiu uzyskuje się poprzez spowolnienie wchłaniania leku z przewodu pokarmowego, zahamowanie wydalania leku lub spowolnienie jego metabolizmu. Akronimy, które oznaczają przedłużone uwalnianie to:

- SR (ang. slow release) - spowolnione-przedłużone uwalnianie (Diuresin SR, Tertensif SR, Xanax SR),
- MR (ang. modificated release) - modyfikowane uwalnianie (Preductal MR, Diaprel MR),
- ER (ang. extended release) - przedłużone uwalnianie (Velaxin ER, Effectin ER),

---

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Fundusze Europejskie dla Małopolski | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | MAŁOPOLSKA

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT

- XL (ang. extended liberation) - przedłużone uwalnianie (Cardura XL),
- XR (ang. extended release) - przedłużone uwalnianie (Glucophage XR, Trittico XR),
- Retard - spowolnione uwalnianie (Dicloberl Retard),
- LA (ang. long acting) - lek długo działający (Zoladex LA, Xanderla LA),
- HBS (ang. hydrodynamically balanced system) - kapsułki flotacyjne, utrzymujące się na powierzchni treści żołądkowej, z których substancja czynna jest powoli uwalniana (Madopar HBS),
- Modutab - modyfikowane uwalnianie (Requib Modutab),
- PROLONGATUM - tabletki o przedłużonym uwalnianiu (Kalipoz Prolongatum),
- LONG - przedłużone uwalnianie (Effox long, Euphyllin long),
- Bi, Duo - oznacza modyfikowane uwalnianie, które polega na zastosowaniu warstwy szybko i wolno uwalniającej lek z tabletki (Bi-Profenid, Diclac 75 Duo).

Kontrolowane uwalnianie

Leki z tą właściwością charakteryzuje uwalnianie substancji czynnej z określoną szybkością przez określony czas. Opisana powyżej postać leku to tzw. system terapeutyczny. Poniższe skróty oznaczają postać o kontrolowanym uwalnianiu.

- CR (ang. controlled release) - kontrolowane uwalnianie (Tegretol CR, Trittico CR),
- ZOK, ZK (ang. zero order kinetics) - leki o kinetyce zerowego rzędu, czyli uwalniają substancję w takiej samej ilości przez cały czas działania (Betaloc ZOK, Metocard ZK),
- OCAS (ang. oral controlled absorption system) - leki występujące w takiej formie, która zapewnia równomierne i powolne rozpuszczanie substancji (Omnic Ocas).

Szybkie uwalnianie

Produkty lecznicze, które charakteryzują się szybkim czasem wchłaniania. Do tej grupy zaliczymy tabletki, które ulegają rozpadowi w jamie ustnej (j.w.).

Akronimy oznaczające firmę farmaceutyczną

Część akronimów nie ma nic wspólnego z właściwościami leku. GSK (Glakso Smith Kline), PPH (Polpharma), TZF (Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne), VP (Valeant Polska), TEVA, Takeda, Sanofi, Accord, to najczęstsze skróty oznaczające firmę produkującą dany produkt leczniczy. Dzięki takim oznaczeniom możemy rozróżnić leki generyczne, produkowane przez różne firmy (np. Levetiracetam Accord i Levetiracetam Teva). Lek generyczny to inaczej lek odtwórczy lub odpowiednik, który ze względu na ten sam skład jakościowy i ilościowy substancji czynnych oraz wysoce podobną biorównoważność powinien dawać ten sam efekt co lek oryginalny.

Akronimy oznaczające moc działania

Zwroty i skróty typu MAX, FORTE, EXTRA nie są w żaden sposób usystematyzowane. Zazwyczaj oznaczają one wyższą dawkę w stosunku do uprzednio zarejestrowanego produktu leczniczego pod tą samą nazwą handlową lub zawartość dodatkowej substancji czynnej (Xenna Extra, Ibuprom Max, No-spa Forte).

Czytaj więcej:

1. Haznar D., Garbacz G. Wybrane aspekty technologii leków o przedłużonym uwalnianiu. Farmacja Polska 2009; 10 (65): 749-757.
2. Ciszewska-Jędrasik M., Cichowlas A., Sieradzki E. Problemy związane z podawaniem leków w geriatrii. Geriatria 2014; 8: 102-108.

Źródło zdjęcia: *https://www.canva.com/photos/*

Miejskie Centrum Opieki dla Osób Starszych, Przewlekle Niepełnosprawnych oraz Niesamodzielnych w Krakowie
ul. Wielicka 267, 30-663 Kraków
samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej
tel 12 44-67-500 fax 12 44-67-501
www.mco.krakow.pl mco@mco.krakow.pl

Projekt pn. „Centrum wsparcia opiekunów nieformalnych i opieki nad osobami niesamodzielnymi w Miejskim Centrum Opieki w Krakowie" dofinansowany przez Unię Europejską z Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski na lata 2021-2027, w ramach Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT